

Streszczenie rozprawy doktorskiej w języku polskim

Słowa kluczowe: XIX wiek, XX wiek, XXI wiek, Hispanoameryka, USA, powieść graficzna, narracja, komiks

Przedmiotem rozprawy doktorskiej, pt.: *Narracje historyczne w komiksach amerykańskich i latynoamerykańskich XX i XXI wiek*, jest analiza i porównanie form narracji historycznych, występujących w komiksach, a konkretnie w jednym jego rodzaju – powieści graficznej. Analizie zostały poddane amerykańskie i hispanoamerykańskie powieści graficzne poświęcone historii.

W ciągu ostatnich lat zainteresowanie szeroko pojętą sztuką komiksową wzrosło w związku z licznymi adaptacjami języka komiksowego przez filmy czy między innymi gry wideo. Okazuje się, że promowanie wydarzeń w dziełach popkultury służy w USA i krajach Hispanoameryki do budowania tożsamości narodowej. Z jednej strony może wydawać się to procesem pewnej infantyilizacji, z drugiej jednak – tematyka zawarta w tych dziełach, jak i sposób narracji, umożliwiające pokazanie czegoś więcej niż tylko „zapis faktograficzny” sprawiają, że odbiorcy mają do czynienia z bardziej przystępną i atrakcyjną formą zgłębiania dziejów. Autorzy natomiast mogą przedstawić to, czego na próżno szukać w tekście akademickim – sferę emocji, niedopowiedzeń i postrzegania własnej przeszłość.

Zagłębiając się w problematykę narracji komiksów, widać, że odnosi się ona do pewnej subdyscypliny nauki historii, gdzie tak jak w przypadku analizowania wizji dziejów kreowanej w historiografii, tak i tutaj mamy do czynienia więcej niż z samym tekstem, a więc jest też odniesienie się do medium hybrydowego, analizie podlega więc historia wizualizowana, jednakże autor próbuje zbliżyć analizowaną poetykę komiksową do tej znanej z wysokiej narracji historiografii. Główny cel pracy to przedstawienie różnych form prowadzenia narracji, która w komiksie prezentuje historię oraz wskazanie elementów realistycznych lub czysto beletrystycznych, które ten obraz historii uzupełniają.

Praca składa się ze spisu treści, wstępu, pięciu rozdziałów, w tym dwóch krótszych kontekstowych, dwóch analitycznych i jednego syntezującego. Pierwsze dwa rozdziały wprowadzające dotyczą zagadnienia formy powieści graficznej oraz historii postkolonialnego Nowego Świata i jego komiksu. Rozdział trzeci i czwarty stanowią główną oś pracy, w której autor dysertacji dokonuje analizy narracji historycznej powieści graficznej z USA oraz Hispanoameryki. Pracę zamyka piąty rozdział, w którym zawarta jest tabelaryczna synteza badanego problemu, a także następuje opracowanie nowej typologii gatunkowej powieści graficznej charakterystycznej dla Nowego Świata. Praca jest zawierająca również zakończenie z wnioskami, a także bibliografię, spis ilustracji i streszczenie pracy w języku angielskim i polskim, liczy 344 stron.

W dysertacji zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- metodę opisową ukazującą wybrane wydarzenia stanowiące składowe procesów przełomowych w ujęciu autorów amerykańskich i hispanoamerykańskich na kadrach powieści graficznych;
- analizę form narracyjnych w historycznych powieściach graficznych dwóch dominujących kręgów kulturowych Nowego Świata przy użyciu metody filologicznej badającej warstwę ikonolingwistyczną;
- analizę komparatystyczną omawianych tytułów, ukazującą ich różnice i zbieżności w formie narracyjnej i podejściu do formy prezentowania własnych realiów historycznych.

W rozprawie doktorskiej zaprezentowano wyniki przedstawionego problemu badawczego i zweryfikowano postawiony problem badawczy, uzasadniając, że w tak zwanym Nowym Świecie różnego rodzaju procesy przełomowe charakteryzowane przez wydarzenia historii XIX i XX wieku chętnie przedstawiane są w komiksach i charakteryzują się zróżnicowaną narracją. Pokazano, przy pomocy jakich narzędzi narracyjnych tworzy się takie powieści graficzne oraz zanalizowano i porównano techniki narracyjne, podkreślając znaczenie immersji historycznej – przez dominującą narrację pierwszoosobową, oraz różnicę między formą prezentowania świata przedstawionego po stronie amerykańskiej oraz hispanoamerykańskiej, odwołując się tym samym do znaczenia prezentowania historii wizualnej tych dwóch dominujących kultur w zachodniej hemisferze.

9.04.2023
P. Stąg